

Oikaisuvaatimus pelastusjohtajan virkavalintaan

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 24.03.2025 § 69
2939/00.02.01/2024

Valmistelija henkilöstöjohtaja Jaana Sandström, vs. hallintolakimies Aino Aurala

Oikaisuvaatimuksen tekijä on 26.2.2025 jättänyt hyvinvointialueen kirjaamoon oikaisuvaatimuksen aluehallituksen päätöksestä 3.2.2025 § 26 koskien pelastusjohtajan virkavalintaa. Oikaisuvaatimuksen tekijä on täydentänyt 27.2.2025 oikaisuvaatimustaan jättämällä Soiten kirjaamoon lisäyksen oikaisuvaatimukseensa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus ja perusteet vaatimukselle

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että aluehallitus kumoaa virkavalintaa koskevan päätöksen ja suorittaa virkavalinnan uudelleen.

Oikaisuvaatimuksen tekijä perustelee vaatimuksiaan sillä, että virkavalinta ei ole perustunut hakuilmoituksessa ilmoitettuihin vaatimuksiin, tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyyssäädöksiin ja perustuslain 125.2 §:n mukaisiin yleisiin nimitysperusteisiin. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan kokonaisarvioinnissa tulee huomioida em. seikat kokonaisuudessaan eikä vain osittain.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on yksi viran hakijoista. Oikaisuvaatimus lisäyksineen on tehty määräajassa oikealle viranomaiselle. Oikaisuvaatimus lisäyksineen oheismateriaalina.

Vastaus oikaisuvaatimukseen

Pelastusjohtajan virkaa koskevat kelpoisuusehdot (aluehallitus 5.9.2022 § 107) ovat soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyys pelastustoimen toimialaan, näyttö vaativista ja itsenäisistä johtamistehtävistä, toisen kotimaisen kielen erinomainen taito ja toisen kotimaisen kielen riittävä taito sekä B-luokan ajokortti. Kelpoisuusehdot on lueteltu samansisältöisinä pelastusjohtajan viran hakuilmoituksessa.

Pelastusjohtajan viran hakuilmoituksessa on todettu lisäksi seuraavasti: *”Etsimme tehtävään monipuolisen kokemuksen omaavaa johtajaa ja alansa asiantuntijaa. Arvostamme pelastusalan tutkinnon mukaista pätevyyttä. Arvostamme yhteistyötaitoja, henkilöstöjohtamisen tarkkaa pelisilmää, selkeää esitystaitoa, hyviä vuorovaikutustaitoja sekä kehittämishalukkuutta, vastuullisuutta ja itsenäistä työtettä. Etsimme joukkueeseemme vahvaa ja innostunutta tiimipelaajaa ja kannustajaa.”*

Virantäyttöprosessissa on huomioitu pelastuslaitoksen toiminnan kehittämistarpeet muuttuvassa toimintaympäristössä sekä talouden haasteiden reunaehtojen vaikutus niihin. Tämän vuoksi työnantajaintressinä on ollut, että virkavalinnassa korostetaan kehitysmuutosten ja muutosten valmiuteen liittyviä henkilökohtaisia ominaisuuksia.

Viranomaisella on lähtökohtaisesti laaja harkintavalta valita kenet tahansa kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista. Harkintavaltaa kaventavat yhdenvertaisuus- ja syrjintälainsäädännön lisäksi Suomen perustuslain 125.2 §:n säännös yleisistä nimitysperusteista. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhdessä kyseessä olevan viran yleisten ja erityisten kelpoisuusehtojen kanssa.

Perustuslain 125.2 § edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua. Virantäyttöprosessissa hakijoiden ansioita on vertailtu paitsi hakijoiden koulutuksen ja työkokemuksen myös tehtävän menestyksellisen hoitamisen kannalta keskeisten henkilökohtaisten ominaisuuksien suhteen. Virkavalinnassa voidaan käyttää harkintaa siinä, miten näitä osa-alueita painotetaan. Hakijoiden vertailu on kokonaisharkintaa, jossa hakijoiden viran hoitamisen kannalta merkityksellisten henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella on mahdollista päätyä valitsemaan viran kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muikin kuin korkeimmin koulutettu ja kokenein (esim. KHO 2005:44 ja KHO 25.3.2008/615). Virkavalinnassa ratkaisevia ovat usein hakijoiden henkilökohtaiset ominaisuudet, joista voidaan saada tietoa esim. haastatteluiden, suosittelijoiden tai ulkopuolisen soveltuvuusarvioitsijan avulla. Pelastusjohtajan virkavalinnassa hakijoiden henkilökohtaisista ominaisuuksista ja soveltuvuudesta on saatu tietoa haastatteluiden ja ulkopuolisen arvioitsijan henkilöarviointien perusteella.

Haastatellut hakijat ovat täyttäneet viran kelpoisuusehdot koulutuksen ja työkokemuksen osalta, ja tästä syystä hakijoiden valinnassa henkilöarviointeihin on painotettu hakijoiden henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka ovat eduksi tehtävän hoitamisessa. Henkilöarviointeihin valitsematta jääneitä hakijoita ei ole syrjitty tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- tai syrjimättömyyssäädöksissä säädettyjen seikkojen perusteella, vaan hakijoiden valinta henkilöarviointeihin on perustunut ansioituneisuuden kokonaisarviointiin, jossa on edellä mainitusti painotettu viran menestyksellisen hoitamisen kannalta keskeisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia. Vastaavasti virkaan valitun valitseminen kahdesta henkilöarviointeihin osallistuneesta hakijasta on perustunut ansioituneisuuden kokonaisarviointiin, jossa on painotettu henkilökohtaisia ominaisuuksia.

Virantäyttömenettelyä ja nimitysharkintaa rajoittavat yhdenvertaisuusperiaate sekä perustuslain 6.2 §:n yleinen syrjintäkielto, jota tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki konkretisoivat virkasuhteisiin. Nimittämistä päättävä viranomaisella ei saa syrjiä tai suosia hakijoita muun muassa iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan,

vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella (YhdenvertaisuusL 8 §). Samoin välitön ja välillinen syrjintä sukupuolen perusteella on kielletty (Tasa-arvoL 7 §).

Pelastusjohtajan virka on ollut julkisesti haussa 26.11.–16.12.2024 välisenä aikana. Julkisella haulla on osaltaan turvattu yhdenvertaisuuden toteutumista. Viran hakuilmoituksessa ilmoitetut kelpoisuusehdot ja valintakriteerit eivät ole sisältäneet tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyyssäännösten vastaisia ehtoja tai kriteerejä.

Kaikki virkaa hakeneet henkilöt ovat olleet miehiä. Virantäyttöprosessissa hakijoiden sukupuolella, sukupuoli-identiteetillä tai sukupuolen ilmaisulla taikka yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaisilla hakijoiden henkilöihin liittyvillä seikoilla ei ole ollut merkitystä viran täyttämisen kannalta eivätkä nämä seikat ole vaikuttaneet virantäyttöprosessissa tehtyihin valintoihin. Virantäyttöprosessin eri vaiheisiin liittyvät valinnat ovat perustuneet hakuilmoituksessa ilmoitettujen vaatimusten ja yleisten nimitysperusteiden pohjalta tehtyyn objektiiviseen ansiovertailuun ja kokonaisarviointiin. Kokonaisarvioinnissa on sallitusti painotettu henkilökohtaisia ominaisuuksia. Painotetut henkilökohtaiset ominaisuudet eivät ole liittyneet tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- tai syrjimättömyyssäädösten mukaisiin kiellettyihin seikkoihin. Virantäytömenettelyssä on kokonaisuudessaan noudatettu tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyyssäädöksiä.

Asianosaisena olevalle virkaan valitulle on varattu tilaisuus ennen asian ratkaisemista lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Virkaan valittu henkilö on ilmoittanut, ettei hänellä ole lausuttavaa asiassa.

Oheisaineistona

- oikaisuvaatimus lisäyskineen
- viran hakuilmoitus
- valintapäätös
- ansiovertailu

Päätösesitys

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen edellä todetuin perustein.

Päätös

Aluehallituksen jäsen Sari Innanen esitti, että
1. aluehallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen; ja
2. aluehallitus palauttaa asian valintatyöryhmälle uudelleen arviointia varten.

Sari Innasen esitys raukesi kannattamattomana.

Aluehallitus hylkäsi oikaisuvaatimuksen.

Aluehallituksen jäsen Anna Nurmi-Lehto oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksen teon ajan.

Aluevaltuuston puheenjohtaja Asko Syrjälä poistui tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 11.56.

Pelastusjohtaja Topi Purohaara palasi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 11.56.

Pidettiin tauko 11.57 – 12.33.